

Lehdistötiedote

ECA/14/46

Välittömään jakeluun

Luxemburg, 22. lokakuuta 2014

Tarkastus EU:n ulkoisten toimien alalla: EU:n tarkastajat varoittavat aloittavaa komissiota yhdistämismekanismien käytöstä

”Yhdistämismekanismit ovat EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan rahoituksen seuraava merkittävä suuntaus. Aloittava komissio joutuu toimimaan tiukoissa budjettirajoissa, ja siihen kohdistuu valtava paine venyttää EU-varojen vipuvaikutus äärimmilleen”, toteaa kertomuksesta vastaava tilintarkastustuomioistuimen jäsen Karel Pinxten. ”On ensisijaisen tärkeää, että yhdistämismekanismia käytetään vain silloin, kun komissio voi selvästi osoittaa, että niillä saavutetaan lisäarvoa. Tarkastuksessa ilmeni, että näin ei aina ole ollut”, Karel Pinxten jatkaa.

Lähes puolessa tarkastamistaan hankkeista tarkastajat eivät saaneet riittävää näyttöä siitä, että avustukset olivat perusteltuja. Monissa näistä tapauksista oli havaittavissa merkkejä siitä, että investoinnit olisi toteutettu myös ilman EU:n rahoitusta.

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tänään julkaisemassa kertomuksessa suhtaudutaan myönteisesti siihen, että on perustettu mekanismeja, joiden avulla alueellisia investointivälineitä koskevat avustukset yhdistetään rahoituslaitosten myöntämiin lainoihin. Yhdistämismekanismit katsotaan yleisesti ottaen vaikuttaviksi. Kertomuksessa tuodaan kuitenkin myös esiin useita keskeisiä kysymyksiä, joihin on mitä pikimmin vastattava.

Karel Pinxten tuo esiin riskit, joita ilmenee, jos yhdistämismekanismia ei käytetä riittävän varovaisesti ja huolellisesti: *”Ensinnäkin se saattaa johtaa EU:n kehitysyhteistyövarojen tuhlaamiseen, kun tukea myönnetään ohjelmiin/hankkeisiin, jotka olisi toteutettu joka tapauksessa. Yhdistämismekanismia käyttäessään komission täytyy varmistaa, että siitä ei tule rahoituslaitosten ”sponsorina”. Toiseksi, jos yhdistämismekanismia ei käytetä erittäin harkitusti, niistä saattaa aiheutua velkakupla joissakin kolmannen maailman maissa, joilla on käytettävissään vain vähän tuloja velanmaksuun.”*

Komissio on todennut, että se haluaa laajentaa yhdistämismekanismien käyttöä ja aikoo lähivuosina osoittaa huomattavan määrän kehitysapua tähän tarkoitukseen. Komissio oli jo 31. joulukuuta 2013 mennessä tehnyt alueellisten investointivälineiden osalta yli 1,6 miljardin euron sopimukset.

Kertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu.

ECA Press

Damijan Fišer – Tiedottaja

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Puhelin: (+352) 4398 45410

Matkapuhelin: (+352) 621 55 22 24

Sähköposti: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA)

eca.europa.eu

Toimittajille tiedoksi:

Euroopan tilintarkastustuomioistuin julkaisee erityiskertomuksia pitkin vuotta. Niissä esitetään EU:n talousarvioaloja tai hallinnollisia aiheita koskevien tarkastusten havainnot.

Erityiskertomuksessa (nro 16/2014) ”**Alueellisia investointikehyksiä koskevien avustusten ja rahoituslaitosten myöntämien lainojen yhdistämisen vaikuttavuus EU:n ulkopoliittikan tukemisen kannalta**” perehdytään investointivälineiden perustamiseen ja hallinnointiin. Kertomuksessa selvitetään myös, onko yhdistämiseltä odotetut hyödyt saavutettu.

Komissio on vuodesta 2007 alkaen perustanut kahdeksan alueellista investointivälinettä, jotka kattavat komission ulkoisen yhteistyön kokonaisuudessaan. Ne yhdistävät Euroopan kehitysrahastoista ja EU:n yleisestä talousarviosta rahoitetut avustukset lainoihin, joiden myöntäjinä ovat lähinnä eurooppalaiset kehitysrahoituslaitokset. Joissakin tapauksissa myös jäsenvaltiot maksavat rahoitusta suoraan. Yhdistämisen tarkoituksena on erityisesti hyödyntää investointimahdollisuuksia – usein kyse on suurista infrastruktuurihankkeista – jotka saattavat olla toteutuskelpoisia, mutta niille ei löydy riittävästi rahoitusta markkinalähteistä.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi tarkastuksessaan, että alueellisia investointivälineitä koskevien avustusten yhdistäminen rahoituslaitosten myöntämiin lainoihin EU:n ulkopoliittikan tukemista silmällä pitäen on ollut yleisesti ottaen vaikuttavaa. Tilintarkastustuomioistuin totesi, että välineet oli perustettu onnistuneesti, mutta yhdistämisen kaikkia potentiaalisia hyötyjä ei kyetty toteuttamaan täysimääräisesti komission hallinnointipuutteiden takia.

Tilintarkastustuomioistuin esittää seuraavat suositukset:

1. Komission olisi varmistettava, että EU:n avustukset myönnetään sellaisen dokumentoidun arvioinnin perusteella, jossa arvioidaan avustuksista saatavaa lisäarvoa EU:n kehitystä, naapuruuspolitiikkaa ja laajentumista koskevien tavoitteiden kannalta. Tältä osin komission olisi

- a) varmistettava asianmukaisten ohjeiden hyväksyminen ja täytäntöönpano komission tueksi kaikissa hyväksymis- ja seurantamenettelyn vaiheissa
- b) otettava aktiivisempi rooli etenkin EU:n edustustoissa hankkeiden yksilöinnin ja valinnan yhteydessä
- c) varmistettava, että hallintoneuvostoille lopullista hyväksyntää varten esitettävät avustushakemukset koskevat ainoastaan täytäntöönpanovalmiita hankkeita ja sisältävät täydelliset tiedot; avustushakemuksissa olisi yksilöitävä avustuksen tarve ja sen avulla saatava lisäarvo ja selvitettävä, miten ilmoitettuihin määriin on päädytty
- d) lyhennettävä hyväksymismenettelyn keskimääräistä kestoja tarkistamalla, onko tilapäisen hyväksynnän systemaattinen antaminen tarpeen.

2. Komission olisi maksettava rahoitusta ainoastaan tapauksissa, joissa edunsaaja todella tarvitsee varoja.

3. Komission olisi parannettava EU:n avustusten täytäntöönpanon seurantaa. Tältä osin komission olisi

- a) pantava täytäntöön tulosten arviointikehyks, jonka yhteydessä seurataan EU:n avustusten vaikutusta indikaattoreiden avulla
- b) annettava EU:n edustustoille selkeät ohjeet niiden roolista EU-tuen seurannassa yhdistämismekanismiin perustuvien hankkeiden yhteydessä
- c) sisällytettävä EU–Afrikka-infrastruktuurirahasto tulosperusteisen seurantajärjestelmän piiriin ja mukautettava tulosperusteisen seurantajärjestelmän menetelmät yhdistämismekanismien erityispiirteisiin.

4. Komission olisi tehostettava toimia, joiden avulla se pyrkii varmistamaan EU:n rahoituksen riittävän näkyvyyden. Tähän olisi tähdättävä määrittämällä rahoituslaitoksille selkeät näkyvyyttä koskevat vaatimukset ja vaatimalla, että EU:n edustustot osallistuvat näkyvyyttä koskeviin toimiin.